
Valtionosuus- ja kotikuntakorvauspäätökset 2026

KhVi 19.01.2026
5/02.03.01.00/2026

Valmistelijat

Hallintojohtaja Sanna Lahti p. 040 199 2310
Taloussuunnittelija Johanna Lindholm, puh. 040 199 2150

Valtiovarainministeriö myöntää kunnan peruspalveluiden valtionosuuden sekä päättää veroperustemuutoksista johtuvista verotulomenetysten korvauksista. Valtiovarainministeriön hallinnoimasta kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta sekä kotikuntakorvauksista säädetään kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetussa laissa (618/2021).

Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskus maksaa valtionosuudet ja muun rahoituksen kunnille ja muille valtionosuuden tai rahoituksen saajille yhtenä kokonaisuutena varainhoitovuoden alusta kuukausittain yhtä suurina erinä, viimeistään kuukauden 11. päivänä. Yhdistettyyn maksatukseen sisältyvät valtiovarainministeriön myöntämä kunnan peruspalvelujen valtionosuus, verotulomenetysten korvaukset ja kotikuntakorvaukset sekä opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämä opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetussa laissa sekä vapaasta sivistystyöstä annetussa laissa tarkoitettu rahoitus.

Kunnan peruspalvelujen valtionosuus ja veroperustemuutoksista johtuvien veromenetysten korvaus vuonna 2026

Vuoden 2026 valtionosuusprosentista on säädetty lailla kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain muuttamisesta, jonka eduskunta hyväksyi 12.12.2025. Valtionosuusprosentin muutoksessa on otettu huomioon kustannustenjaon tarkistus, vuonna 2026 voimaan tulevien uusien tai laajenevien tehtävien vaikutus kustannuksiin sekä pääministeri Petteri Orpon hallitusohjelman mukainen peruspalvelujen valtionosuuden indeksikorotuksen yhtä prosenttiyksikköä vastaava vähennys. Kunnan peruspalveluiden valtionosuuteen sisältyy kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 26 §:ssä tarkoitettu verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus. Valtionosuuden yhteydessä kunnille maksetaan myös kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 33 §:n mukaan sen verotulojen menetystä vastaava euromäärä veroperustemuutoksista johtuvia kunnallisverotulomuutoksia vastaavasti.

Valtiovarainministeriö on 18.12.2025 tehnyt päätöksen kunnan peruspalveluiden valtionosuudesta ja veroperustemuutoksista johtuvien verotulomenetysten korvauksesta vuonna 2026 (VN/35064/2025). Myönnetyn valtionosuuden määrä ja sen laskentaperusteet sekä veroperustemuutoksista johtuvista verotulomenetysten korvauksen laskentaperusteet ilmenevät valtionvarainministeriön verkkosivuilta osoitteessa <https://vm.fi/valtionosuuslaskelmia>

Valtiovarainministeriön päätökseen (VN/35064/2025) pohjautuva Virolahden kunnan peruspalveluiden valtionosuus vuodelle 2026 on yhteensä 1.305.756 euroa (1.740.921 euroa v 2025), mistä verotuloihin perustuvan valtionosuuden tasauksen suuruus on 960.476 euroa (1.165.821 euroa v 2025). Joulukuussa 2025 hyväksyttyyn vuoden 2026

talousarvioon verrattuna peruspalveluiden valtionosuus vuonna 2026 toteutuu näin ollen noin 29.300 euroa pienempänä.

Veroperustemuutoksista johtuvien verotulomenetysten korvaus vuodelle 2026 on yhteensä 397.721 euroa (394.634 euroa v. 2025), mikä puolestaan on noin 2.300 euroa hyväksyttyyn talousarvioon budjetoitua enemmän.

Kotikuntakorvaukset 2026

Valtiovarainministeriö on 18.12.2025 tehnyt päätöksen kuntien kotikuntakorvauksen perusosasta vuodelle 2026 (VN/35065/2025). Vuoden 2026 kotikuntakorvauksen perusosa on 8.833,75 euroa (8.334,51 euroa v. 2025).

Kotikuntakorvaus määräytyy kuntien peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain (618/2021) 35 §:n mukaan kuntien ja muiden opetuksen järjestäjien esi- ja perusopetuksen toteutuneiden kustannusten perusteella erikseen 6-, 7–12- ja 13–15-vuotiaille. Kotikuntakorvauksen laskennassa käytetään varainhoitovuotta edeltävää vuotta edeltäneen vuoden tietoja toteutuneista kustannuksista, eli vuodelle 2026 kotikuntakorvaus lasketaan siten vuoden 2024 toteutuneiden kustannusten perusteella.

Kotikuntakorvauksen perusosa lasketaan jakamalla kuntien ja muiden opetuksen järjestäjien yhteenlasketut esi- ja perusopetuksen toteutuneet kustannukset kuntien painotetulla 6–15-vuotiaiden määrällä.

Kotikuntakorvauskysely esi- ja perusopetuksen oppilastiedoista toteutetaan vuosittain Opetushallituksen ylläpitämän KOSKI-tietovarannon kautta. Tilastokeskus yhdistää tähän tiedon oppilaiden kotikunnasta. Kunnille osana valtionosuuksien kokonaismaksatusta suoritettavat kotikuntakorvaustulot ja -menot perustuvat näin ollen varainhoitovuotta edeltävää vuotta edeltäneen vuoden lopussa olevaan tilanteeseen.

Virolahden kunnan kotikuntakorvaustulot vuodelle 2026 ovat yhteensä 779.137 euroa (721.769 euroa v. 2025) ja kotikuntakorvausmenot -45.087 euroa (-64.209 euroa v. 2025). Vuoden 2026 talousarviota laadittaessa oletus oli, että kotikuntakorvaustulojen ja -menojen erotuksena tilittävä rahoitusosuus yhteensä olisi Virolahdelle 692 600 euroa, joten maksatus (kotikuntakorvaus tulot – menot) vuonna 2026 toteutuu kotikuntakorvausten osalta 41 450 euroa hyväksyttyyn talousarvioon nähden budjetoitua suurempana.

Opetus- ja kulttuuritoimen sekä vapaan sivistystyön rahoitus 2026

Opetus- ja kulttuuritoimen rahoitus vuonna 2026 perustuu opetus- ja kulttuuriministeriön päätökseen VN/38436/2025 ja rahoitus on tarkoitettu opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain (1705/2009) 5 §:n mukaisia koulutusmuotoja, kulttuurilaitoksia, liikuntatoimintaa ja nuorisotyötä varten. Rahoituksen määrä vastaa opetushallituksen 18.12.2025 päivitetyn raportin (VOS6SL26) tietoja, ja laskelma on saatavilla opetushallituksen verkkosivuilta osoitteessa: <https://vos.oph.fi/cgi-bin/tiedot2.cgi?saaja=9353;tnimi=vos/v26/vos6sl26.lis>

Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetussa laissa sekä vapaasta sivistystyöstä annetussa laissa tarkoitettu rahoitus Virolahden kunnalle vuonna 2026 on Valtiovarainministeriön valtionosuuspäätöksen liitteenä toimitetun maksuerittelyn mukaisesti -12.437 euroa, mikä on noin 62.400 euroa pienempi kuin vuodelle 2026 hyväksytyssä talousarviossa tulona

arvioitiin (+50.000 euroa). Tiedot kuitenkin täsmäytetään vuoden 2026 loppupuolella, ja tämä todennäköisesti muuttaa vuoden 2026 lopullista rahoitusta, jolloin talousarviomuutosesitystä ei ole syytä tässä vaiheessa tehdä. Esimerkiksi vuodelle 2025 hyväksytyssä talousarviossa OKM:n rahoitusosuus oli arvioitu 0,00 euroon, vaikka joulukuussa 2024 saadulla maksuerittelyllä se oli noin 118.000 euroa. Kuitenkin lopullinen 17.12.2025 päivätyn raportin mukainen tieto OKM:n vuoden 2025 kokonaisrahoituksesta Virolahden kunnalle oli lopulta 53 533 euroa.

Liitteenä

- 1) Valtiovarainministeriön päätös VN/35064/2025: Päätös kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta ja veroperustemuutoksista johtuvien verotulomenetysten korvauksesta vuonna 2026
- 2) Valtiovarainministeriön päätös VN/35065/2025: Päätös kuntien kotikuntakorvauksen perusosasta vuodelle 2026
- 3) Opetus- ja kulttuuriministeriön päätös VN/38436/2025: Opetus- ja kulttuuritointa varten kunnille käyttökustannuksiin myönnettävästä valtionosuudesta sekä kuntayhtymille, rekisteröityneille yhteisöille ja säätiöille myönnettävästä rahoituksesta vuodelle 2026

Esittelijä

Virolahden kunnanjohtaja Topi Heinänen

Päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää hyväksyä liitteiden mukaisesti

1. Valtionvarainministeriön päätöksen (VN/35064/2025) kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta ja veroperustemuutoksista johtuvien verotulomenetysten korvauksesta vuonna 2026,
2. Valtionvarainministeriön päätöksen (VN/35065/2025) kuntien kotikuntakorvauksen perusosasta vuodelle 2026, sekä
3. Opetus- ja kulttuuriministeriön päätöksen (VN/38436/2025) opetus- ja kulttuuritointa varten kunnille käyttökustannuksiin myönnettävästä valtionosuudesta sekä kuntayhtymille, rekisteröityneille yhteisöille ja säätiöille myönnettävästä rahoituksesta vuodelle 2026.

Päätös